

UTENOS APSKRITIES SOCIALINĖ IR DEMOGRAFINĖ CHARAKTERISTIKA

Gyventojai

Utenos apskritis yra devintoji šalies apskritis pagal gyventojų skaičių. 2008 m. pradžioje joje gyveno 172,6 tūkst. žmonių, arba 5,1 % šalies gyventojų.

Gyventojų skaičius 2001–2008 m. pradžioje

	Gyventojų skaičius, tūkst.							1000 vyrų tenka moterų
	2001	2003	2005	2007	2008			
					Iš viso	Vyrai	Moterys	2008
Šalyje	3487,0	3462,6	3425,3	3384,9	3366,4	1567,0	1799,4	1148
Utenos apskrityje	186,4	183,1	179,0	174,7	172,6	81,3	91,3	1123
Anykščių r. sav.	35,2	34,4	33,7	32,6	32,1	15,0	17,1	1139
Ignalinos r. sav.	23,0	22,7	21,6	20,6	20,2	9,6	10,6	1116
Molėtų r. sav.	25,4	25,0	24,2	23,5	23,2	11,1	12,1	1087
Utenos r. sav.	50,2	49,8	49,0	48,4	47,9	22,3	25,6	1151
Visagino sav.	29,7	28,6	28,7	28,6	28,6	13,6	15,0	1099
Zarasų r. sav.	22,9	22,6	21,8	21,0	20,6	9,7	10,9	1117

2001–2007 m. apskrities gyventojų sumažėjo 13,8 tūkst. (7,4 %). Šiuo laikotarpiu gyventojų skaičius mažėjo visose apskrities savivaldybėse: daugiausia – Ignalinos (12,2 %) ir Zarasų (10 %) rajonų savivaldybėse, mažiausia – Visagino savivaldybėje (3,7 %).

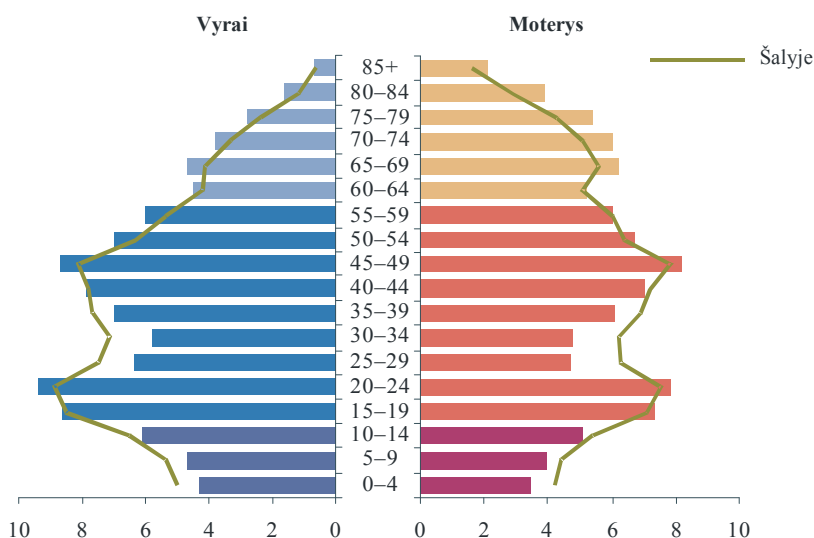
2008 m. pradžioje Utenos apskrityje gyveno 47,1 % vyrų ir 52,9 % moterų (šalyje – atitinkamai 46,5 ir 53,5 %), 1000 vyrų teko 1123 moterys (šalies vidurkis – 1148). Moterų skaičius, tenkantis 1000 vyrų, Anykščių rajono savivaldybėje yra didžiausias iš apskrities savivaldybių ir didesnis už apskrities, bet mažesnis už šalies vidurkį.

2001–2007 m. dėl neigiamos natūralios kaitos gyventojų skaičius Utenos apskrityje sumažėjo 9,5 tūkst. (68,8 %), dėl neigiamo migracijos saldo – 4,3 tūkst. (31,2 %).

Utenos apskrities gyventojų sudėties pagal lytį ir amžių pokyčius parodo amžiaus ir lyties piramidė.

Gyventojai pagal lytį ir amžių Utenos apskrityje 2008 m. pradžioje

Procentais

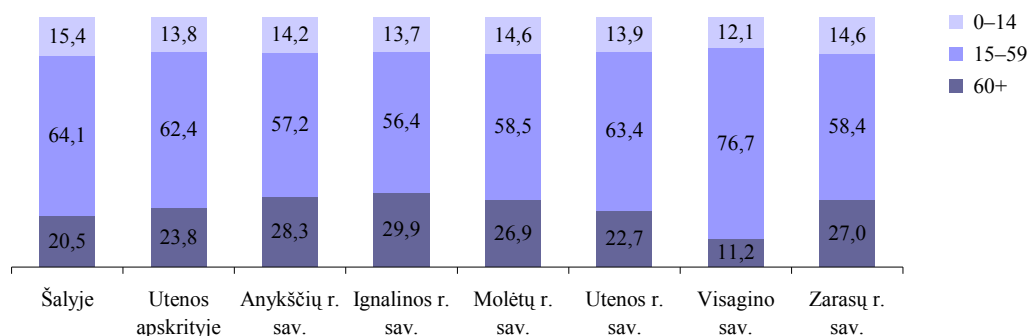

Utenos apskritis – demografiškai seniausia šalyje. Joje pagyvenę (60 metų ir vyresnio amžiaus) žmonės sudaro 23,8 % (šalyje – 20,5 %). Šiuo metu kas šeštas vyras ir kas trečia (šalyje – kas ketvirta) moteris Utenos apskrityje yra 60 metų ir vyresnio amžiaus.

2008 m. pradžioje vaikų iki 15 metų amžiaus buvo 41,8 % (šalyje – 25,2 %) mažiau nei pagyvenusių žmonių. 2001–2007 m. vaikų apskrityje sumažėjo 31,7 % (šalyje – 24,7 %).

Gyventojų skaičiaus struktūra pagal pagrindines amžiaus grupes 2008 m. pradžioje

Procentais

Pačios „seniausios“ apskrityje yra Ignalinos ir Anykščių rajonų savivaldybės, kuriose pagyvenę žmonės sudaro 30–28 % gyventojų. Geresnė amžiaus struktūra yra Visagino savivaldybėje – joje pagyvenę žmonės sudaro 11,2 % gyventojų.

2008 m. pradžioje 100 Utenos apskrities 15–59 metų amžiaus gyventojų teko 22 vaikai ir 38 pagyvenę žmonės (šalyje – atitinkamai 24 ir 32), 2001 m. pradžioje – atitinkamai 32 ir 39. Didžiausias ekonominis krūvis teko Ignalinos ir Anykščių rajonų savivaldybių 15–59 metų amžiaus gyventojams – 100 šio amžiaus gyventojų teko 77–74 vaikai ir pagyvenę žmonės.

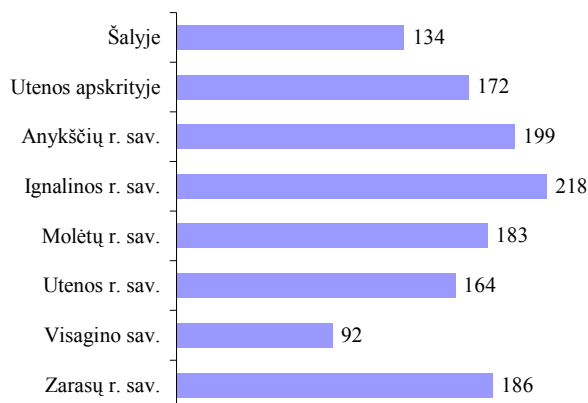
Išlaikomo amžiaus žmonių koeficientai 2001 ir 2008 m. pradžioje

	100 15–59 metų amžiaus gyventojų tenka nurodyto amžiaus gyventojų					
	0–14		60 +		0–14 ir 60 +	
	2001	2008	2001	2008	2001	2008
Šalyje	32	24	32	32	64	56
Utenos apskrityje	32	22	39	38	71	60
Anykščių r. sav.	36	25	53	49	89	74
Ignalinos r. sav.	32	24	55	53	87	77
Molėtų r. sav.	34	25	49	46	83	71
Utenos r. sav.	31	22	35	36	66	58
Visagino sav.	27	16	11	15	38	31
Zarasų r. sav.	35	25	49	46	84	71

2008 m. pradžioje Utenos apskrityje 100 vaikų teko 172 pagyvenę žmonės (šalies vidurkis – 134), tuo tarpu 2001 m. pradžioje – tik 122. Daugiausia pagyvenusių žmonių 100 vaikų teko Ignalinos rajono savivaldybėje (218), mažiausia – Visagino savivaldybėje (92).

Demografinės senatvės koeficientas 2008 m. pradžioje

60 metų ir vyresnio amžiaus gyventojų skaičius, tenkantis 100 0–14 metų amžiaus vaikų

Vidutinis Utenos apskrities gyventojų amžius didesnis už šalies vidurkį. 2008 m. pradžioje šis rodiklis apskrityje buvo 41 metai (šalyje – 39 metai), 2001 m. pradžioje vidutinis gyventojų amžius Utenos apskrityje buvo 39 metai.

Migracija

2001–2007 m., remiantis gyvenamosios vietos deklaravimo duomenimis, į Utenos apskritį per metus atvykdavo gyventi nuolat ar ilgesniam nei 6 mėnesių laikotarpiui vidutiniškai daugiau kaip 3 tūkst. gyventojų, o išvykdavo – apie 4 tūkst. 1000 Utenos apskrities gyventojų vidutiniškai teko 17,4 atvykusiojo ir 20,8 išvykusiojo. Aptariamam laikotarpiu beveik iš visų Utenos apskrities savivaldybių daugiau gyventojų išvyko negu atvyko.

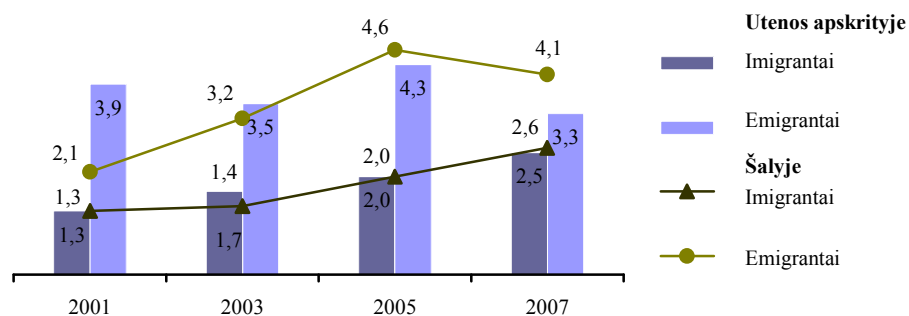
Gyventojų vidaus ir tarptautinė migracija 2001–2007 m.¹

	Atvyko				Išvyko				Migracijos saldo			
	2001	2003	2005	2007	2001	2003	2005	2007	2001	2003	2005	2007
Šalyje	42166	62124	59522	65044	44725	68428	68304	70288	-2559	-6304	-8782	-5244
Utenos apskrityje	2916	3448	3070	2953	3367	4145	3894	3528	-451	-697	-824	-575
Anykščių r. sav.	569	643	523	567	535	708	738	659	34	-65	-215	-92
Ignalinos r. sav.	446	520	392	326	275	610	542	474	171	-90	-150	-148
Molėtų r. sav.	269	223	329	278	327	387	440	342	-58	-164	-111	-64
Utenos r. sav.	851	1007	817	803	784	1124	864	893	67	-117	-47	-90
Visagino sav.	317	665	620	577	1046	818	767	617	-729	-153	-147	-40
Zarasų r. sav.	464	390	389	402	400	498	543	543	64	-108	-154	-141

2001–2007 m. vidutiniškai 10,8 % atvykusiųjų sudarė imigrantai, t. y. asmenys, atvykę arba grįžę į Utenos apskritį iš užsienio valstybių, o 18,2 % išvykusiųjų – emigrantai, t. y. asmenys, išvykę iš Utenos apskrities į užsienio valstybes. 2007 m. didžiąją imigrantų dalį (80,6 %) sudarė grįžtantys Lietuvos Respublikos piliečiai, 2001 m. jų tebuvo 22 %.

¹ Pagal gyvenamosios vietos deklaravimo duomenis.

Tarptautinė migracija 2001–2007 m.² 1000 gyventojų

Gimstamumas

Gimstamumas Utenos apskrityje mažėja. 2001 m. 1000 šios apskrities gyventojų teko 8,1 gimusiojo, o štai 2007 m. – tik 7,7.

Gimusių vaikų skaičius ir gimstamumo rodikliai 2001–2007 m.

	Gimusiųjų skaičius				1000 gyventojų tenka gimusiųjų			
	2001	2003	2005	2007	2001	2003	2005	2007
Šalyje	31546	30598	30541	32346	9,1	8,9	8,9	9,6
Utenos apskrityje	1510	1358	1365	1330	8,1	7,5	7,7	7,7
Anykščių r. sav.	272	258	257	210	7,8	7,5	7,7	6,5
Ignalinos r. sav.	174	167	159	129	7,6	7,5	7,5	6,3
Molėtų r. sav.	224	174	198	166	8,9	7,0	8,2	7,1
Utenos r. sav.	402	356	334	394	8,0	7,2	6,9	8,2
Visagino sav.	236	227	234	275	8,0	7,9	8,2	9,6
Zarasų r. sav.	202	176	183	156	8,9	7,9	8,5	7,5

Vidutinis gyvų gimusių vaikų, kuriuos moteris pagimdė per reproduktyvų savo gyvenimo laikotarpį, skaičius Utenos apskrityje 2007 m., palyginti su šalies vidurkiu (1,35), buvo mažiausias (1,28). Didžiausias (1,46) šis rodiklis buvo Zarasų rajono, mažiausias (1,24) – Utenos rajono savivaldybėse.

Gimdo vis vyresnio amžiaus moteris. 2007 m. Utenos apskrityje vidutinis gimdyvių amžius buvo 27,8 metų (šalyje – 28 metai), 2001 m. – 26,3 metų (šalyje – 26,9 metų).

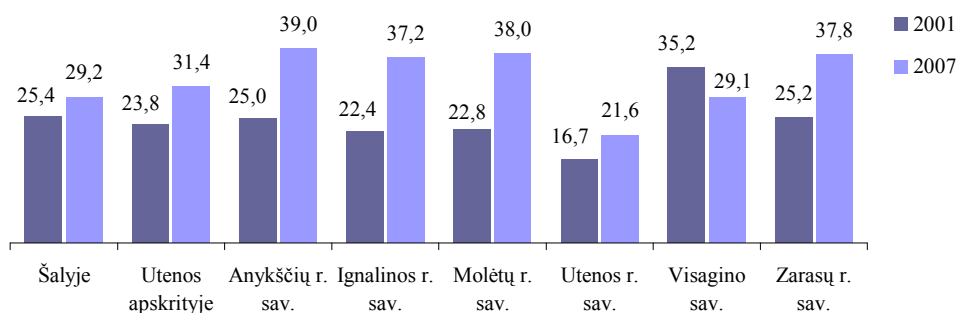
Palyginti su visais apskrityje gimusiais vaikais, sumažėjo didesnio eiliškumo (trečių, ketvirtų, penktų, šeštų ir paskesnių) gimusiųjų dalis – nuo 18,1 % 2001 m. iki 14,4 % 2007 m.

2007 m. Utenos apskrityje tėvams, neįregistravusiems santuokos, gimė 417 kūdikiai, 2001 m. – 359, tai atitinkamai sudarė 31,4 ir 23,8 % (šalyje – 29,2 ir 25,4 %), palyginti su visais gimusiais vaikais. 2007 m. daugiausia (39 %) kūdikių nesusituokusiems tėvams gimė Anykščių rajono, o mažiausiai (21,6 %) – Utenos rajono savivaldybėse.

² Pagal gyvenamosios vietos deklaravimo duomenis.

Vaikai, gimę tėvams, neįregistravusiems santuokos, 2001 ir 2007 m.

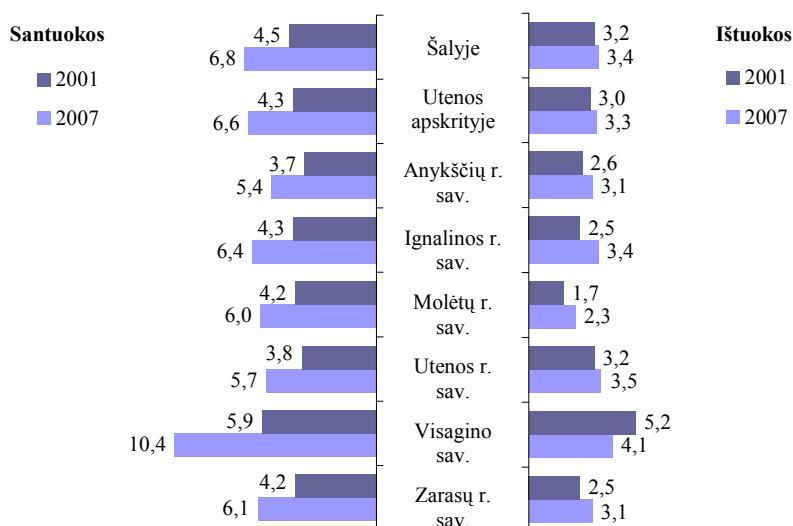
Palyginti su visu gimusių vaikų skaičiumi, procentais

Santuokos ir ištuokos

2001–2007 m. Utenos apskrityje santuokų skaičius didėjo. 2007 m. buvo įregistruotos 1143 santuokos, 1000 gyventojų teko 6,6 santuokos, 2001 m. – atitinkamai 791 ir 4,3. Šiuo laikotarpiu bendras santuokų rodiklis Utenos apskrityje buvo šiek tiek mažesnis už šalies.

Santuokų ir ištuokų skaičius, tenkantis 1000 gyventojų, 2001 ir 2007 m.

2007 m. vidutinis pirmą kartą besituokiančių vyrų amžius buvo 27,9, moterų – 25,6 metų (šalyje – atitinkamai 27,7 ir 25,5 metų).

2001–2007 m. ištuokų skaičius Utenos apskrityje kito nežymiai. 2007 m. buvo įregistruotos 577 ištuokos, 1000 gyventojų teko 3,3 ištuokos, 2001 m. – atitinkamai 557 ir 3. Bendras ištuokų rodiklis Utenos apskrityje 2001–2007 m. buvo šiek tiek mažesnis už šalies. Visagino savivaldybėje, palyginti su kitomis šios apskrities savivaldybėmis, 2007 m. 1000 gyventojų teko daugiausia (4,1) ištuokų.

Mirtingumas

2007 m. Utenos apskrityje mirė 2918 žmonių. 2001–2007 m. mirusių skaičius padidėjo 14,5 %. 2007 m. 1000 Utenos apskrities gyventojų teko 16,8 mirusiojo (šalyje – 13,5), 2001 m. – 13,7. Tai iš dalies lemia, kad Utenos apskritis yra demografiškai seniausia šalyje.

2001–2007 m. mirtingumo rodikliai didėjo visose Utenos apskrities savivaldybėse. 2007 m. didžiausias mirtingumas buvo Ignalinos (22,5 ‰) ir Zarasų (20,2 ‰) rajonų savivaldybėse.

2007 m. Utenos apskrityje 1000 gimusiųjų teko 6,8 mirusio vaiko iki vienerių metų amžiaus (šalyje – 5,9).

2007 m. Utenos apskrities vyrų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė (VTGT) buvo 63,7 metų, moterų – 77,3. Palyginti su šalies vidurkiu, vyrų VTGT buvo trumpesnė (1,2 metų), o moterų beveik atitiko šalies vidurkį. 2001–2007 m. apskrities vyrų VTGT sutrumpėjo 2,4, moterų – 0,9 metų. Aptariamu laikotarpiu skirtumas tarp vyrų ir moterų VTGT padidėjo: 2007 m. vyrų ji buvo 13,6 metų trumpesnė negu moterų (2001 m. – 12,1 metų).

Mirties priežasčių struktūra Utenos apskrityje panaši į šalies. 2007 m. trys pagrindinės mirties priežastys – kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai ir išorinės mirties priežastys – sukėlė 83,4 % mirčių apskrityje (šalyje – 83 %), 2001 m. – 89 % (šalyje – 87 %).

Mirtingumas pagal pagrindines mirties priežastis 2001 ir 2007 m.

Mirusių asmenų skaičius, tenkantis 100 000 gyventojų

	2001				2007			
	Piktybiniai navikai	Kraujotakos sistemos ligos	Kvėpavimo sistemos ligos	Išorinės mirties priežastys	Piktybiniai navikai	Kraujotakos sistemos ligos	Kvėpavimo sistemos ligos	Išorinės mirties priežastys
Šalyje	223,9	628,2	42,3	157,9	245,3	720,1	57,9	155,4
Utenos apskrityje	244,6	795,7	67,9	182,1	282,7	938,6	88,7	180,8
Anykščių r. sav.	317,2	1062,9	68,6	202,9	287,2	1161,1	71,0	191,5
Ignalinos r. sav.	339,1	987,0	78,3	269,6	402,2	1192,0	171,7	206,0
Molėtų r. sav.	248,5	828,4	110,5	189,4	265,4	1138,6	124,1	231,1
Utenos r. sav.	237,5	670,6	73,8	143,7	290,7	872,2	68,5	147,4
Visagino sav.	102,2	316,8	10,2	146,5	150,5	381,4	21,0	115,5
Zarasų r. sav.	232,3	1047,7	70,1	184,1	341,4	1038,7	134,6	250,1

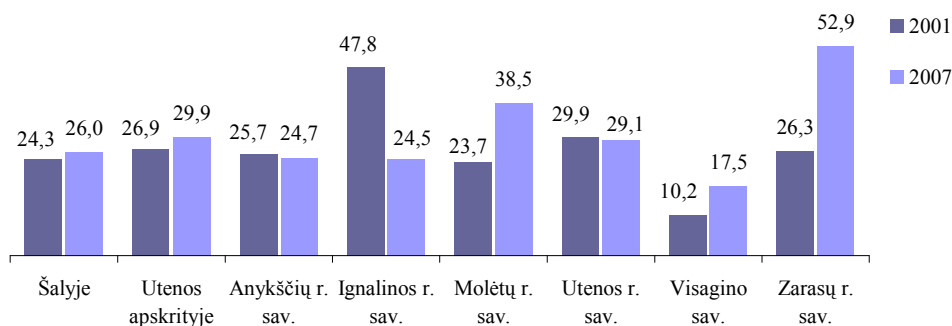
2007 m. daugiau kaip pusė (56 %) mirusių apskrities gyventojų mirė nuo kraujotakos sistemos ligų (2001 m. – 58 %). Utenos apskrityje mirtingumas nuo šių ligų didžiausias šalyje, o Ignalinos rajono savivaldybėje moterų – beveik dukart viršijo šalies vidurkį.

2007 m. nuo piktybinių navikų mirė 491 žmogus (beveik 17 % visų mirusiųjų Utenos apskrityje). Palyginti su kitomis šios apskrities savivaldybėmis, vyrų mirtingumas nuo piktybinių navikų didžiausias buvo Ignalinos rajono savivaldybėje, o Zarasų rajono savivaldybėje moterų – didžiausias ne tik apskrityje, bet ir šalyje (1,8 karto viršijo šalies vidurkį).

2007 m. Utenos apskrityje dėl išorinių mirties priežasčių mirė 314 žmonių (dešimtadalis visų mirusiųjų apskrityje). Zarasų rajono savivaldybėje vyrų mirtingumas dėl išorinių mirties priežasčių 1,3 karto, o moterų – 1,7 karto viršijo apskrities vidurkį. 2007 m. Utenos apskrityje mirtingumas dėl transporto įvykių ir savižudybių buvo vieni didžiausių, o savižudybių rodiklis Zarasų rajono savivaldybėje – didžiausias šalyje.

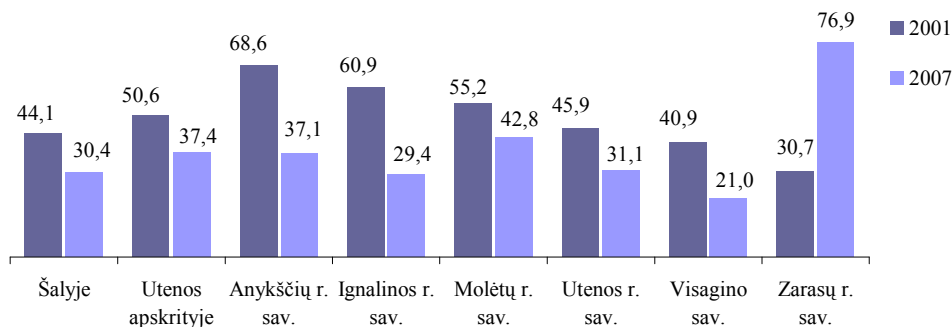
Mirtingumas dėl transporto įvykių 2001 ir 2007 m.

Mirusių asmenų skaičius, tenkantis 100 000 gyventojų

Mirtingumas dėl savižudybių 2001 ir 2007 m.

Mirusių asmenų skaičius, tenkantis 100 000 gyventojų

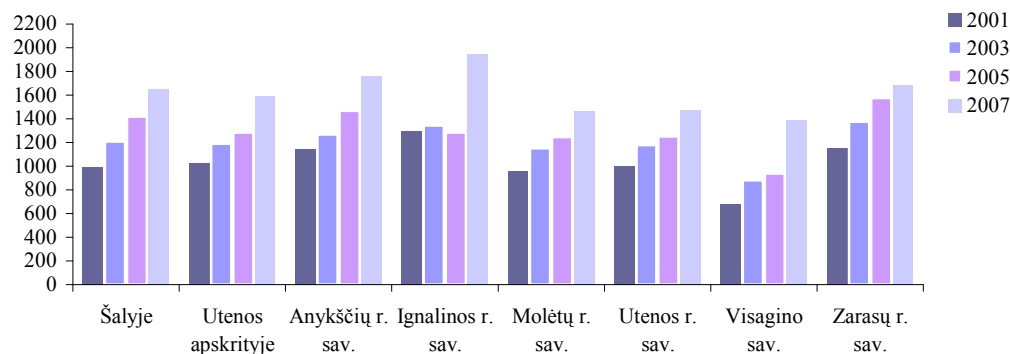
Sveikata

Lietuvos sveikatos informacijos centro duomenimis³, 2007 m. ligoninėje gydėsi 43 tūkst. apskrities pacientų, arba kas ketvirtas Utenos apskrities gyventojas. Palyginti su kitomis apskrities savivaldybėmis, Visagino savivaldybės gyventojai rečiau (kas penktas) gydėsi ligoninėje, bet dažniau naudojosi pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugomis (vienam gyventojui teko 5 apsilankymai, vidutiniškai šalyje – 4,6 apsilankymo). Rečiausiai ambulatorinėmis pirminio lygio sveikatos priežiūros paslaugomis naudojosi Molėtų rajono savivaldybės gyventojai – 3,8 apsilankymo vienam gyventojui per metus.

Utenos apskrities gyventojų ligotumas piktybiniais navikais 2007 m. (1592 sergantieji 100 000 gyventojų) kiek mažesnis už šalies vidurkį (1650 sergančiųjų 100 000 gyventojų), tačiau Ignalinos, Anykščių ir Zarasų rajonų savivaldybių gyventojų ligotumas buvo didesnis (atitinkamai 1943, 1763 ir 1683 sergantieji 100 000 gyventojų). Mažiausiai piktybiniai navikai 2007 m. buvo paplitę tarp Visagino savivaldybės gyventojų (1389 sergantieji 100 000 gyventojų).

Ligotumas piktybiniais navikais 2001–2007 m.

Sirgusių asmenų skaičius, tenkantis 100 000 gyventojų

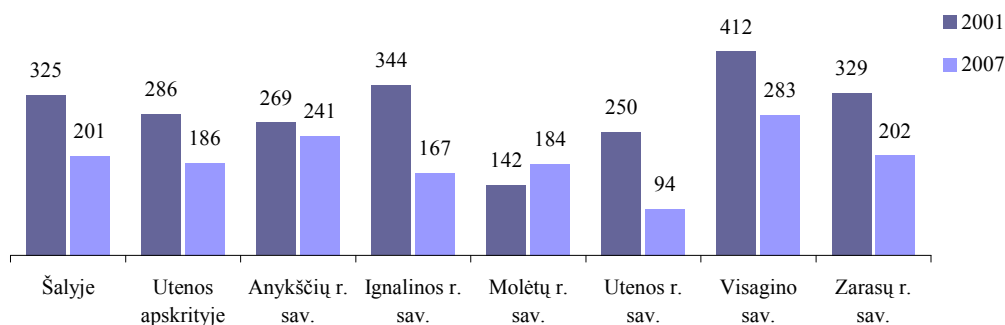

Ligotumas tuberkuloze tarp Utenos apskrities gyventojų 2001–2007 m. laikotarpiu išliko mažesnis nei šalyje, tačiau šios socialine vadinamos ligos paplitimas apskrities savivaldybėse išlieka skirtingas. 2007 m. labiausiai tuberkulozė buvo paplitusi Visagino ir Anykščių rajono savivaldybėse (atitinkamai 283 ir 241 sergantysis 100 000 gyventojų, arba 41 ir 20 % daugiau nei vidutiniškai šalyje), o Utenos rajono savivaldybėje šios ligos paplitimas buvo dukart mažesnis nei vidutiniškai šalyje (94 sergantieji 100 000 gyventojų).

³ Stacionarių paslaugų ir ligotumo rodikliai skaičiuoti remiantis Valstybinės ligonių kasos informacinės sistemos SVEIDRA duomenimis.

Ligotumas tuberkulioze 2001 ir 2007 m.

Sirgusių asmenų skaičius, tenkantis 100 000 gyventojų

2007 m., palyginti su kitais šalies regionais, tarp Utenos apskrities gyventojų mažiau paplitusi išeminė (koronarinė) širdies liga (2819 sergančiųjų 100 000 gyventojų, šalyje – 4328 sergantieji), sąnarių ligos (4211 sergančiųjų 100 000 gyventojų, šalyje – 4953 sergantieji) ir osteoporozė (230 sergančiųjų 100 000 gyventojų, šalyje – 462). Tačiau Utenos apskrityje daugiausia užregistruota sergančiųjų smegenų kraujotakos ligomis (3445 sergantieji 100 000 gyventojų, šalyje – 2692 sergantieji), o Ignalinos ir Anykščių rajonuose smegenų kraujotakos ligų paplitimas yra vienas didžiausių iš visų šalies savivaldybių (atitinkamai 4960 ir 4540 sergančiųjų 100 000 gyventojų), didesnis šių ligų paplitimas užregistruotas tik Rokiškio rajono savivaldybėje – 5073 sergantieji 100 000 gyventojų.

Socialinė apsauga

2007 m. 35 tūkst. Utenos apskrities gyventojų buvo valstybinio socialinio draudimo senatvės pensininkai (arba kas penktas apskrities gyventojas, šalyje – kas šeštas) ir 11,5 tūkst. asmenų gavo netekto darbingumo (invalidumo) pensiją. 1000 darbingo amžiaus apskrities gyventojų teko 327 senatvės pensininkai (tai aukščiausias rodiklis iš visų šalies apskričių) ir 108 netekto darbingumo (invalidumo) pensininkai. Didžiausia santykinė senatvės pensiją gaunančių asmenų dalis buvo Ignalinos rajono savivaldybėje (1000 darbingo amžiaus asmenų teko 465 senatvės pensininkai), o mažiausia – Visagino savivaldybėje (126).

2007 m. 17,2 tūkst. Utenos apskrities gyventojų gavo išmokas vaikui, ketvirtadalis šios išmokos gavėjų gyveno Utenos rajono savivaldybėje. 763 asmenims buvo mokama vaiko globos (rūpybos) išmoka, 138 asmenys gavo paramą būstui įsigyti ar įsikurti. Vienkartinę išmoką gavo 365 nėščiosios, o išmoką gimus vaikui – 1,2 tūkst. apskrities gyventojų. Iš viso Utenos apskrities šeimoms, auginančioms vaikus, 2007 m. buvo išmokėta 19 709,9 tūkst. litų išmokų.

Socialines paslaugas namuose gaunančių gyventojų skaičius kinta nežymiai. 2007 m. namuose buvo slaugomi ir globjami 581 apskrities gyventojai, beveik trečdalis jų gyveno Molėtų r. savivaldybėje.

2007 m. pabaigoje dešimtyje apskrities teritorijoje veikiančių senelių globos įstaigų gyveno 736 asmenys, dviejose įstaigose suaugusiems su negalia – 519 globotinių. Taip pat apskrityje veikė 14 vaikų globos įstaigų, jose gyveno 457 vaikai, 34 vaikai buvo globjami šeimynose. 2007 m. trijose Utenos apskrities laikino gyvenimo įstaigose (nakvynės namuose ir krizių centruose) buvo prisiglaudę 143 asmenys.

Valstybinės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2007 m. Utenos apskrityje gyveno 869 socialinės rizikos šeimos, jose augo kiek daugiau kaip 2 tūkst. vaikų.

Socialinės rizikos šeimos ir vaikai jose 2005–2007 m.

	Socialinės rizikos šeimų skaičius			Vaikų jose skaičius		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Utenos apskrityje	1159	916	869	2508	2127	2016
Anykščių r. sav.	166	130	136	436	340	345
Ignalinos r. sav.	165	168	171	327	343	356
Molėtų r. sav.	266	214	204	628	539	486
Utenos r. sav.	239	192	151	469	409	342
Visagino sav.	151	76	73	227	143	139
Zarasų r. sav.	172	136	134	421	353	348

Švietimas

2007 m. pabaigoje apskrityje buvo 28 ikimokyklinio ugdymo įstaigos. Jose buvo ugdoma apie 4 tūkst. vaikų. 2001–2007 m. laikotarpiu ikimokyklinio ugdymo įstaigų sumažėjo nuo 36 iki 28 (22 %). Vaikų skaičius atskirose savivaldybėse kito skirtingai – Molėtų rajone padidėjo 14 %, Ignalinos rajone sumažėjo beveik 15 %.

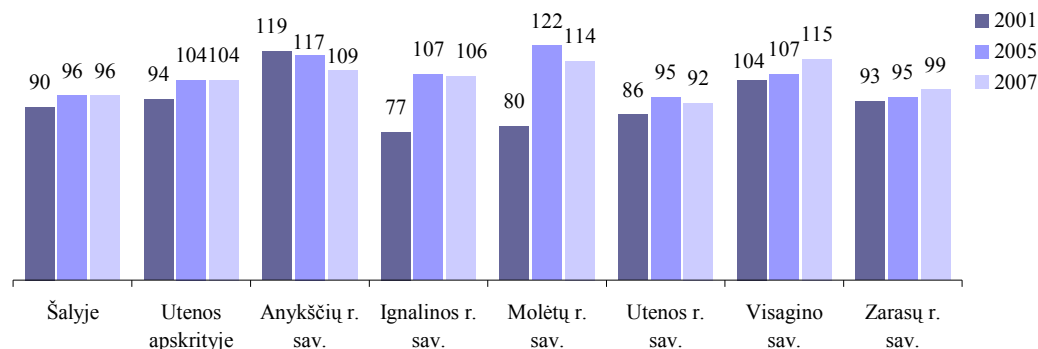
Auklėtinių skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose 2001–2007 m.

	2001	2003	2005	2007	2007 m., palyginti su 2001 m., padidėjimas, sumažėjimas (-), %
Šalyje	89841	89469	90021	93044	3,6
Utenos apskrityje	3971	3924	3904	3984	0,3
Anykščių r. sav.	521	531	527	550	5,6
Ignalinos r. sav.	422	393	383	360	-14,7
Molėtų r. sav.	357	351	394	408	14,3
Utenos r. sav.	1298	1351	1373	1421	9,5
Visagino sav.	1056	1004	922	953	-9,8
Zarasų r. sav.	317	294	305	292	-7,9

2007 m. Utenos apskrityje 100 ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų vidutiniškai teko 104 vietos. Vietų vaikams ikimokyklinio ugdymo įstaigose trūko tik Utenos ir Zarasų rajonų savivaldybėse.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigų auklėtinių ir vietų skaičiaus santykis 2001–2007 m.

Vietų skaičius, tenkantis 100 vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas

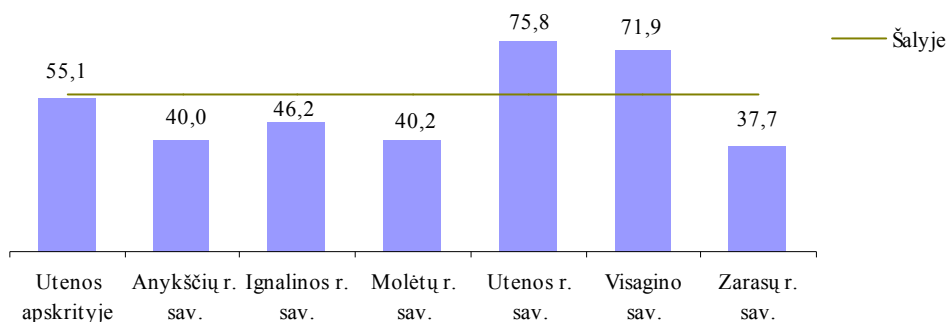

Didėjo vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, dalis. 2007 m. pabaigoje pagal šias programas Utenos apskrityje buvo ugdoma daugiau kaip pusė (55 %) 1–6 metų amžiaus vaikų. Apskritis savivaldybėse šis rodiklis kinta nuo 38 % Zarasų rajone iki 76 % Utenos rajone. 2005–2007 m. laikotarpiu 1–6 metų vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir

priešmokyklinio ugdymo programas, dalis sparčiausiai didėjo Utenos ir Anykščių rajonų savivaldybėse.

Vaikai, dalyvavę ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme 2007 m.

Palyginti su visais 1–6 metų vaikais, procentais

2007–2008 m. m. pradžioje apskrityje buvo 87 bendrojo lavinimo mokyklos, jose mokėsi beveik 23 tūkst. mokinių. Palyginti su 2001–2002 m. m., mokyklų skaičius sumažėjo nuo 155 iki 87 (44 %), mokinių – daugiau kaip 8 tūkst., arba 26 %.

Mokinių skaičius mažėjo visose savivaldybėse, ypač Visagino savivaldybėje (46 %).

Mokinių skaičius bendrojo lavinimo mokyklose

	2001–2002	2003–2004	2005–2006	2007–2008	2007 m., palyginti su 2001 m., padidėjimas, sumažėjimas (-), %
Šalyje	602419	583063	538541	489442	-18,8
Utenos apskrityje	31851	29871	26679	23436	-26,4
Anykščių r. sav.	5753	5551	5124	4495	-21,9
Ignalinos r. sav.	3329	3140	2878	2546	-23,5
Molėtų r. sav.	4042	3872	3603	3265	-19,2
Utenos r. sav.	8747	8416	7705	6951	-20,5
Visagino sav.	6211	5349	4288	3334	-46,3
Zarasų r. sav.	3769	3543	3081	2845	-24,5

2007–2008 m. m. pradžioje bendrojo lavinimo mokyklose dirbo 2,2 tūkst. pedagogų. Palyginti su 2001–2002 m. m., bendras mokytojų ir mokyklos vadovų, dirbančių pagrindiniame darbe, skaičius sumažėjo nuo 2803 iki 2203, arba 21 %. Mokytojų skaičius mažėjo visose apskrities savivaldybėse, ypač Visagino – 2007 m., palyginti su 2001 m., šioje savivaldybėje mokytojų skaičius sumažėjo 39 %. Dauguma (92 %) mokytojų turėjo aukštąjį išsilavinimą (2001–2002 m. – 86 %). Daugiausia mokytojų su aukštuoju išsilavinimu dirba Visagino (97 %), Utenos (93 %) ir Zarasų (92 %) rajonų savivaldybėse.

2007 m. bendrojo lavinimo mokyklose vidurinį išsilavinimą įgijo 2,1 tūkst. abiturientų, iš jų 80 % tais pačiais metais mokėsi toliau: 39 % tapo universitetų, 31 % – kolegijų studentais, beveik 10 % siekia įgyti profesinę kvalifikaciją profesinio mokymo įstaigose.

2007–2008 m. m. pradžioje Utenos apskrityje veikė 6 profesinės mokyklos. Jose kvalifikuoto darbininko profesiją siekė įgyti daugiau kaip 2,5 tūkst. jaunuolių. Iki 2004 m. augęs mokinių skaičius, 2005 m. ėmė mažėti ir 2007 m. profesinėse mokyklose mokėsi tiek pat mokinių, kiek ir 2003 m. Profesinių mokyklų yra visose savivaldybėse, išskyrus Ignalinos rajoną.

Profesinių mokyklų ir mokinių jose skaičius

	Mokyklų skaičius			Mokinių skaičius			Parengta kvalifikuotų darbininkų		
	2003–2004	2005–2006	2007–2008	2003–2004	2005–2006	2007–2008	2003	2005	2007
Šalyje	83	76	80	44403	46334	43880	14465	12980	12565
Utenos apskrityje	6	6	6	2551	2724	2551	661	798	747
Anykščių r. sav.	1	1	1	206	173	167	57	34	26
Molėtų r. sav.	1	1	1	338	425	389	70	111	55
Utenos r. sav.	1	1	1	570	621	601	94	180	193
Visagino sav.	2	2	2	962	1038	926	318	330	339
Zarasų r. sav.	1	1	1	475	467	468	122	143	134

Didžiausios profesinio mokymo įstaigos apskrityje yra Visagino technologijos ir verslo ir Utenos regioninis profesinio mokymo centrai.

Utenoje yra vienintelė apskrityje esanti aukštoji mokykla, teikianti aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą – Utenos kolegija. Profesinio bakalauro laipsnio joje siekia daugiau kaip 2 tūkst. studentų.

Kolegijų ir studentų jose skaičius

	Kolegijų skaičius			Studentų skaičius			Parengta specialistų		
	2003–2004	2005–2006	2007–2008	2003–2004	2005–2006	2007–2008	2003	2005	2007
Šalyje	27	28	28	40472	55949	60096	4602	11173	11940
Utenos apskrityje	1	1	1	2442	2340	2376	687	677	556
Utenos r. sav.	1	1	1	2442	2340	2376	687	677	556

Kaip ir daugelyje aukštųjų mokyklų, populiariausia studijų sritis buvo vadyba ir verslo administravimas. Šioje studijų srityje 2007 m. rudenį studijavo 33 % visų kolegijos studentų. 15 % studentų studijavo teisę, 13 % – socialinę pedagogiką.

Užimtumas

Utenos apskritis pagal gyventojų skaičių viena iš mažiausių, todėl ir dirbančių gyventojų skaičius joje gana mažas. 2007 m. Utenos apskrityje dirbo 82 tūkst., arba 65 % 15–64 metų amžiaus apskrities gyventojų, jie sudarė 5 % visų dirbančių šalies gyventojų.

Nors gyventojų skaičius apskrityje, kaip ir šalyje, dėl išaugusios gyventojų emigracijos mažėjo, dirbančių gyventojų skaičius nuo 2005 m. ypač sparčiai didėjo. Tam įtakos turėjo teigiami pokyčiai šalies ir apskrities ekonomikoje.

Užimti gyventojai 2001–2007 m.

Tūkstančiais

	2001	2003	2005	2007
Šalyje	1351,8	1438,0	1473,9	1534,2
Utenos apskrityje	71,8	67,7	74,4	82,0
Anykščių r. sav.	12,0	12,2	13,9	14,5
Ignalinos r. sav.	7,8	7,7	7,0	7,9
Molėtų r. sav.	8,1	8,1	9,6	9,6
Utenos r. sav.	21,7	18,0	20,7	26,1
Visagino sav.	14,3	13,7	14,5	14,3
Zarasų r. sav.	7,9	8,0	8,7	9,6

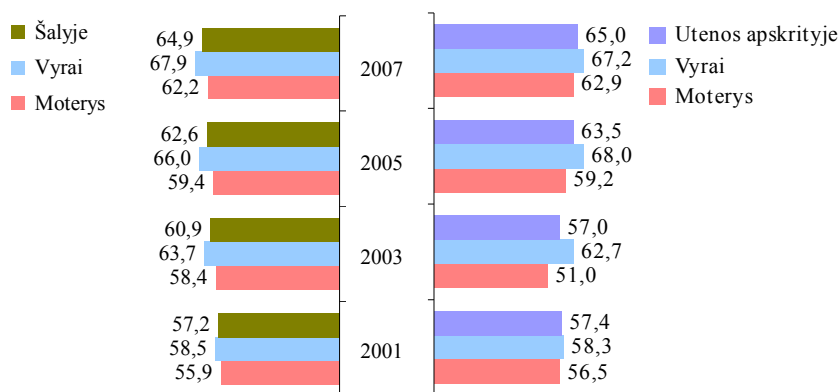
2007 m. Utenos rajono dirbantieji sudarė daugiau nei trečdalį (32 %), Anykščių rajono ir Visagino savivaldybių – mažiau po 17 %, o Molėtų ir Zarasų rajonų – po 12 % visų apskrities dirbančiųjų. 2001–2007 m. užimtų gyventojų skaičius atskirose savivaldybėse kito skirtingai. Sparčiausiai užimtų gyventojų skaičius augo Zarasų rajono savivaldybėje, kurioje užimtų gyventojų skaičius per šį laikotarpį išaugo 21,5 %, bei Anykščių ir Utenos rajonų savivaldybėse, kuriose užimtų gyventojų skaičius per šį laikotarpį išaugo 20 %. Ignalinos ir Visagino savivaldybėse užimtųjų skaičius beveik nepasikeitė.

2007 m. Utenos apskrityje, panašiai kaip ir šalyje (64,9 %), dirbo 65 % 15–64 metų amžiaus gyventojų. 2007 m. buvo pasiektas aukščiausias gyventojų užimtumo lygis apskrityje ir šalyje. Mažiausias užimtumo lygis apskrityje buvo 2001–2004 m. Nuo 2005 m. išaugęs užimtų gyventojų skaičius turėjo įtakos užimtumo lygio didėjimui.

Vyrų ir moterų užimtumo lygiai skirtingi. Kadangi Utenos apskrityje gana didelė dalis gyventojų dirba pramonėje ir statyboje, vyrų užimtumo lygis gana aukštas. 2007 m. Utenos apskrityje vyrų užimtumo lygis buvo 67,2, o moterų – 62,9%. Žemiausias užimtumo lygis Utenos apskrityje buvo 2003 m – 57 % (beveik dviem procentiniais punktais žemesnis nei šalyje). Vyrų užimtumo lygis Utenos apskrityje tais metais siekė 62,7, o moterų – 51 %.

15–64 metų amžiaus gyventojų užimtumo lygis 2001–2007 m.

Procentais

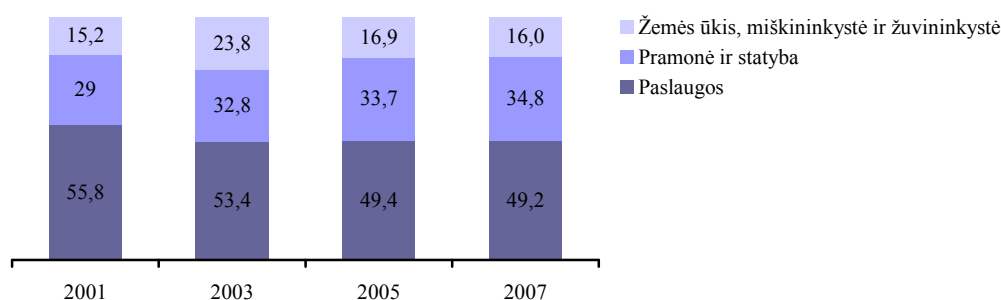

Trūkstant darbo jėgos, svarbu darbo rinkoje panaudoti visų gyventojų grupių rezervus. Viena iš priemonių – didinti pagyvenusių (55–64 metų amžiaus) gyventojų užimtumą. 2007 m. šalyje dirbo 53,4, o Utenos apskrityje – 52 % pagyvenusių žmonių, jų dalis nuo 2001 m. išaugo beveik 12 procentinių punktų.

2007 ir 2005 m 49 % užimtųjų dirbo paslaugų sektoriuje, tačiau daugiausia (56 %) jų šiame sektoriuje dirbo 2001 m. Pramonės ir statybų įmonėse 2002–2007m. dirbo daugiau nei trečdalis visų užimtų apskrities gyventojų. Daugelyje apskričių pastaraisiais metais mažėjo gyventojų, dirbančių žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje. Nemažai kaimo gyventojų, įsigijusių pažangios žemės ūkio technikos, gali greičiau atlikti žemės ūkio darbus ir derindami darbų laiką dirbti ir kituose ūkio sektoriuose. Tai būdinga kaimo vietovėms – vis daugiau kaimo gyventojų dirba šalia esančiuose miestuose, kituose ūkio sektoriuose. Utenos apskritis iš kitų apskričių išsiskiria tuo, kad joje dar gana daug žmonių užimta žemės ūkio sektoriuje. 2007 m. šiame sektoriuje dirbo 16 %, o 2003–2004 m. – net 24 % visų apskrities užimtųjų (šalyje 2001 m. – 17, 2007 m. – 10 %).

Užimtumas pagal šalies ūkio sektorius 2001–2007 m.

Procentais

Nedarbas

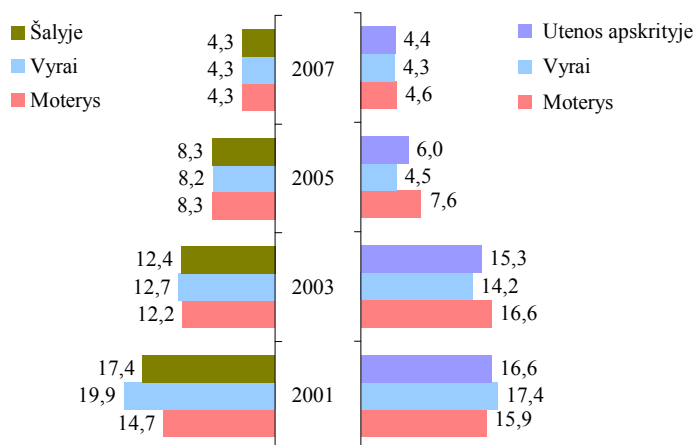
Ilgą laiką buvęs viena opiausių problemų šalyje, nedarbas pastaraisiais metais sparčiai mažėjo. Šalyje 2001–2007 m. bedarbių skaičius sumažėjo nuo 284 tūkst. iki 69 tūkst., arba 4 kartus. Utenos apskrityje daugiausia bedarbių buvo 2001 m. – 14 tūkst. Iki 2007 m. jų skaičius apskrityje sumažėjo 4 kartus – iki 3,8 tūkst.

Mažėjant bedarbių skaičiui mažėjo ir nedarbo lygis. Utenos apskrityje jis mažėjo panašiu tempu kaip ir šalyje. Nedarbo lygis apskrityje sumažėjo nuo 16,6 % 2001 m. iki 4,4 % 2007 m. ir buvo artimas šalies nedarbo lygiui, kuris 2007 m. siekė 4,3 %. Utenos apskrityje 2007 m. vyrų nedarbo lygis buvo 4,3 %, o moterų – 4,6 %, o 2002–2003 m. ir 2005–2006 m. moterų nedarbo lygis buvo aukštesnis nei vyrų.

Iš pirmo žvilgsnio teigiami nedarbo poslinkiai nelėmė didesnės šalies regionų teritorinės socialinės sanglaudos. Mažėjantį nedarbo lygį ir bedarbių skaičių visų pirma stipriai lėmė gyventojų emigracija iš šalies, kurią paskatino Lietuvos įstojimas į ES, ir jų judėjimas į didžiuosius šalies miestus. Didžioji išvykusių į užsienį dalis yra darbingo amžiaus gyventojai, siekiantys migruoti į kitas šalies vietas ar užsienį dėl nepalankių socialinių, ekonominių ir teritorinių gyvenimo sąlygų.

15–74 metų amžiaus gyventojų nedarbo lygis 2001–2007 m.

Procentais

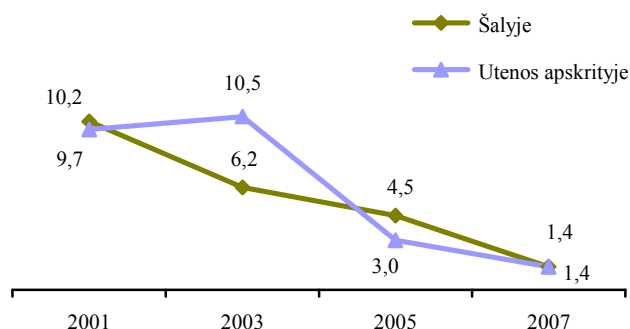
Mažėjo ne tik bendras bedarbių skaičius, bet ir ilgalaikių bedarbių, tai yra asmenų, ieškančių darbo vienus metus ir ilgiau. Ilgalaikių bedarbių skaičius Utenos apskrityje sumažėjo nuo 8 tūkst. 2001 m. iki 1,2 tūkst. 2007 m., o ilgalaikio nedarbo lygis – nuo 9,7 iki 1,4 %. Vyrų ilgalaikio nedarbo lygis apskrityje 2007 m. sudarė 1,7, moterų – 1 %.

2001 m. Utenos apskrityje, kaip ir šalyje, ilgalaikiai bedarbiai sudarė 59 % visų bedarbių, o 2007 m. jų dalis bendrame bedarbių skaičiuje gerokai sumažėjo ir apskrityje, kaip ir šalyje, buvo

32 %. Didžiąją ilgalaikių bedarbių dalį sudaro nekvalifikuoti asmenys, nepasirengę konkuruoti darbo rinkoje, nes neturi darbo rinkai reikalingo profesinio pasirengimo, darbo įgūdžių arba yra praradę ryšį su darbo rinka, taip pat įvairūs socialinės rizikos ar socialinę atskirtį patiriantys asmenys. Tai ir sudaro pagrindines kliūtis jų integracijai į darbo rinką. Utenos apskrities tokių bedarbių skaičiaus mažėjimas turėjo teigiamos įtakos šalies ilgalaikių bedarbių skaičiaus ir nedarbo lygio mažėjimui

15–74 metų amžiaus gyventojų ilgalaikio nedarbo lygis 2001–2007 m.

Procentais

Darbo jėga

Pastaraisiais metais apskrityje, kaip ir visoje šalyje, buvo jaučiamas darbo jėgos stygius. Nors kas metai didėja užimtų gyventojų skaičius, spartus bedarbių skaičiaus mažėjimas ir gyventojų emigracija į labiau išsivysčiusias ir savo darbo rinkas atvėrusias ES šalis nares, turėjo įtakos darbo jėgai priskiriamų gyventojų skaičiaus mažėjimui tiek Utenos apskrityje, tiek šalyje. Apskrityje darbo jėgai priskiriamų gyventojų, tai yra dirbančių ir nedirbančių, bet norinčių dirbti asmenų, 2007 m. buvo 86 tūkst., o darbo jėgos aktyvumo lygis sudarė 68,1 % ir buvo 0,2 % aukštesnis nei šalyje.

Darbo užmokestis

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Utenos apskrityje 2007 m. sudarė 1621 litą ir buvo 10 procentinių punktų mažesnis už šalies vidurkį. Didžiausias darbo užmokestis Utenos apskrityje 2003–2007 m. buvo Visagino savivaldybėje. Sparčiausiai per šį laikotarpį darbo užmokestis augo Molėtų rajono savivaldybėje – 65 %, lėčiausiai – Visagino savivaldybėje – 34 %.

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis ir indeksai 2001–2007 m.

	Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, Lt				Indeksai, proc.	
	2001	2003	2005	2007	2007 m., palyginti su 2006 m.	Šalies ūkis – 100
Šalyje	982	1073	1276	1802	120,5	100,0
Utenos apskrityje	1037	1111	1231	1621	116,7	90,0
Anykščių r. sav.	811	858	938	1306	120,8	72,5
Ignalinos r. sav.	1686	903	977	1339	117,6	74,3
Molėtų r. sav.	794	873	1009	1441	124,4	80,0
Utenos r. sav.	963	1014	1100	1575	121,5	87,4
Visagino sav.	767	1634	1843	2196	109,7	121,9
Zarasų r. sav.	750	851	935	1260	116,6	69,9

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis pagal pagrindines profesijų grupes ir išsilavinimą 2006 m.

	Šalyje	Utenos apskrityje						
		Iš viso	Pradinis	Pagrindinis	Vidurinis	Spec. vidurinis	Aukštesnysis	Aukštasis
Iš viso	1596	1471	•	1062	1109	1332	1296	2242
Teisės aktų leidėjai, vyresnieji valstybės pareigūnai, įmonių, įstaigų, organizacijų ir kt. vadovai	2779	2361	–	–	•	1773	1691	2930
Specialistai	1924	1838	–	•	•	1409	1437	2071
Jaunesnieji specialistai ir technikai	1536	1412	•	•	1127	1343	1465	(1847)
Jaunesnieji tarnautojai	1322	1147	•	•	1017	1043	1180	•
Paslaugų sektoriaus ir parduotuvių bei turgaviečių darbuotojai	991	883	•	(982)	874	888	839	•
Kvalifikuoti prekinio žemės ūkio ir žuvininkystės darbininkai	816	•	–	–	•	•	–	–
Kvalifikuoti darbininkai ir amatininkai	1337	1459	•	1162	1310	1574	1220	2156
Įrenginių ir mašinų operatoriai ir surinkėjai	1316	1277	•	1239	1209	1282	1184	(2391)
Nekvalifikuoti darbininkai	888	802	•	800	776	839	742	•

Utenos apskrityje skirtingų pagrindinių profesijų grupių darbuotojai 2006 m., įgiję tokio paties lygio išsilavinimą, gavo nevienodą darbo užmokestį. Teisės aktų leidėjų, vyresniųjų valstybės pareigūnų, įmonių, įstaigų, organizacijų ir kitų vadovų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 41 % viršijo tokio paties išsilavinimo lygio specialistų ir 59 % – jaunesniųjų specialistų ir technikų darbo užmokestį. Utenos apskrityje tarnautojai uždirbo 13 % mažiau, darbininkai – 5 % daugiau nei atitinkami darbuotojai vidutiniškai šalyje.

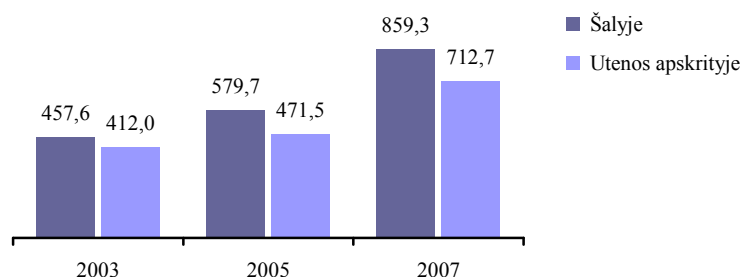
2006 m. didžiausią vidutinį mėnesinį bruto darbo užmokestį gavo nuo 20 iki 29 metų darbo stažą įmonėje turintys darbuotojai (2148 litus), perpus mažesni – trumpiau nei vienus metus įmonėje išdirbę darbuotojai. Daugiausia uždirbo 40–49 metų amžiaus ir vyresni darbuotojai. Jų darbo užmokestis buvo apie 70 % didesnis už jauniausiųjų – iki 19 metų amžiaus darbuotojų.

Gyvenimo lygis

Namų ūkių biudžetų tyrimo duomenimis, Utenos apskrityje vidutinės namų ūkių disponuojamosios pajamos (piniginės ir natūrinės) 2007 m. buvo 713 litų vienam asmeniui per mėnesį, tai yra 147 litais mažiau nei vidutiniškai šalyje. Disponuojamųjų pajamų augimas Utenos apskrityje buvo šiek tiek lėtesnis nei vidutiniškai šalyje. Palyginti su 2006 m., disponuojamosios pajamos Utenos apskrityje padidėjo 23,1 %, o palyginti su 2003 m., – 73 %. Piniginės disponuojamosios pajamos, palyginti su 2006 m., padidėjo 29,5 %, o palyginti su 2003 m., – 97,9 % ir 2007 m. buvo 660 litų vienam asmeniui per mėnesį.

Vidutinių disponuojamųjų pajamų kitimas 2003–2007 m.

Vienam namų ūkio nariui per mėnesį, litais

Palyginti su 2006 m., labiausiai išaugo samdomojo darbo pajamos. Samdomojo darbo pajamų augimas sudarė 82 % disponuojamųjų pajamų padidėjimo.

Utenos apskrityje samdomojo darbo pajamos 2007 m. sudarė 53,3 % visų disponuojamųjų pajamų, tai 9 procentiniais punktais mažiau už šalies vidurkį. Socialinės išmokos 2007 m. sudarė 26,1 % Utenos apskrities gyventojų disponuojamųjų pajamų (4,8 procentinio punkto daugiau už šalies vidurkį), vienam gyventojui per mėnesį vidutiniškai teko 186 litai socialinių išmokų.

Vidutinės disponuojamosios pajamos 2003–2007 m.

Vienam namų ūkio nariui per mėnesį, litais

	Šalyje	Utenos apskrityje		
	2007	2003	2005	2007
Visos disponuojamosios pajamos	859,3	412,0	471,5	712,7
Samdomojo darbo pajamos	536,4	199,5	225,1	379,8
Pajamos iš verslo, individualios veiklos	105,0	71,5	73,0	127,7
žemės ūkio pajamos	58,8	57,7	49,7	56,5
Socialinės išmokos	182,6	118,1	151,7	185,8
Pajamos iš rentos, turto, kitos pajamos	35,3	23,0	21,6	19,4

Vartojimo išlaidos, skaičiuojant vienam namų ūkio nariui, Utenos apskrityje 2007 m. sudarė 571 litą per mėnesį, t. y. 178 litais mažiau už šalies vidurkį. Palyginti su kitomis apskritimis, vartojimo išlaidos Utenos apskrityje buvo vienos mažiausių (mažesnės buvo tik Tauragės apskrityje). Palyginti su 2006 m., vartojimo išlaidos padidėjo 8,7 %, arba 45 litais per mėnesį. Labiausiai išaugo išlaidos poilsiui ir kultūrai.

Vidutinės vartojimo išlaidos 2003–2007 m.

Vienam namų ūkio nariui per mėnesį, litais

Utenos apskrities namų ūkiai 2007 m. maistui (neskaičiuojant pinigų, išleistų valgyklose, kavinėse, restoranuose) skyrė 39,1 % visų vartojimo išlaidų. Tai sudarė vidutiniškai 223 litus vienam namų ūkio nariui per mėnesį. Palyginti su 2006 m., išlaidų maisto produktams dalis sumažėjo 0,6, o palyginti su 2003 m., – 7,6 procentinio punkto.

Vartojimo išlaidų struktūra 2003–2007 m.

Visos vartojimo išlaidos – 100 procentų

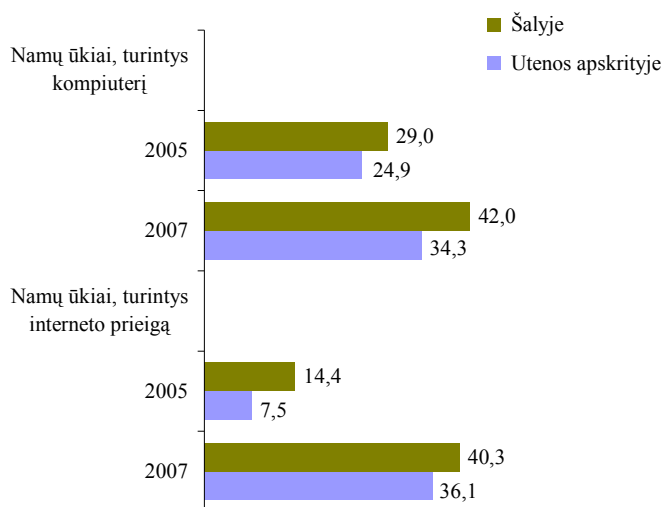
	Šalyje	Utenos apskrityje		
	2007	2003	2005	2007
Maisto produktai ir nealkoholiniai gėrimai	33,1	46,7	41,3	39,1
Alkoholiniai gėrimai, tabakas	3,7	4,3	4,1	3,8
Drabužiai ir avalynė	9,2	6,3	7,0	8,1
Būstas, vanduo, elektra, dujos, kuras	12,0	11,6	10,2	10,8
Būsto apstatymas, namų apyvokos įranga ir kasdienė būsto priežiūra	5,8	3,2	5,1	5,4
Sveikatos priežiūra	4,8	4,7	4,9	5,0
Transportas	10,4	7,8	11,3	8,5
Ryšiai	4,9	5,2	4,9	5,2
Poilsis ir kultūra	5,5	3,1	3,7	5,6
Švietimas	0,8	0,6	0,7	0,4
Viešbučiai, kavinės, restoranai, valgyklos	5,2	2,7	2,9	3,5
Įvairios prekės ir paslaugos	4,7	3,8	3,9	4,5

Vartojimo išlaidos būstui, kurui ir energijai Utenos apskrityje 2007 m. sudarė 62 litus vienam namų ūkio nariui per mėnesį, šalyje – 89 litus (atitinkamai 10,8 ir 12 % namų ūkio vartojimo išlaidų). Per ketverius metus būsto išlaikymo išlaidos apskrityje padidėjo 32,7 %, jų lyginamoji dalis vartojimo išlaidose šiek tiek sumažėjo.

Informacinių technologijų naudojimas namų ūkiuose

Namų ūkių apsirūpinimas asmeniniais kompiuteriais ir interneto naudojimas Utenos apskrityje šiek tiek atsiliko nuo šalies vidurkio. Asmeninius kompiuterius namuose 2007 m. pirmąjį ketvirtį turėjo 34 % Utenos apskrities namų ūkių, interneto prieigą – 36 % (šalyje – atitinkamai 42 ir 40 %). Per dvejus metus asmeninį kompiuterį turinčių namų ūkių dalis Utenos apskrityje padidėjo 9 procentiniais punktais, o turinčių interneto prieigą namuose – 29 procentiniais punktais (vidutiniškai šalyje – 13 ir 26 procentiniais punktais).

Namų ūkiai, turintys asmeninius kompiuterius ir interneto prieigą, 2005 ir 2007 m. Procentais

2007 m. pirmąjį ketvirtį kompiuteriu naudojosi 42 % 16–74 metų amžiaus Utenos apskrities gyventojų (šalies vidurkis – 52 %). Palyginti su kitomis apskritimis, tai vienas mažiausių rodiklių.

56 % asmenų, kurie naudojami kompiuteriu, naudojami juo kasdien, (vidutiniškai šalyje – 66 % kompiuterių naudojančių asmenų), 34 % – bent kartą per savaitę, bet ne kasdien.

Internetu 2007 m. pirmąjį ketvirtį naudojami 36 % Utenos apskrities ir 49 % šalies gyventojų. Palyginti su šalies vidurkiu, Utenos apskrityje internetu naudojami truputį rečiau. 51 % internetu besinaudojančių gyventojų naudojami juo kasdien, 38 % – bent kartą per savaitę, bet ne kasdien. Taigi reguliariai (ne rečiau kaip kartą per savaitę) internetu naudojami 32 % Utenos apskrities ir 45 % šalies 16–74 metų amžiaus gyventojų.

Dažniausiai internetas buvo naudojamas informacijos paieškai, ryšiams, laikraščiams ir žurnalams skaityti. Internetinės bankininkystės paslaugomis 2007 m. Utenos apskrityje naudojami 12 % 16–74 metų amžiaus gyventojų (šalyje – 21 %), internetu bendrauti su valstybės institucijomis ir viešųjų paslaugų teikėjais – 13 % (šalyje – 18 %).

2007 m. pirmąjį ketvirtį prekes ir paslaugas asmeniniais tikslais internetu pirko ar užsakė 0,8 % visų 16–74 metų amžiaus Utenos apskrities gyventojų arba 1,9 % internetų (šalyje atitinkamai 3,7 ir 7,2 %).

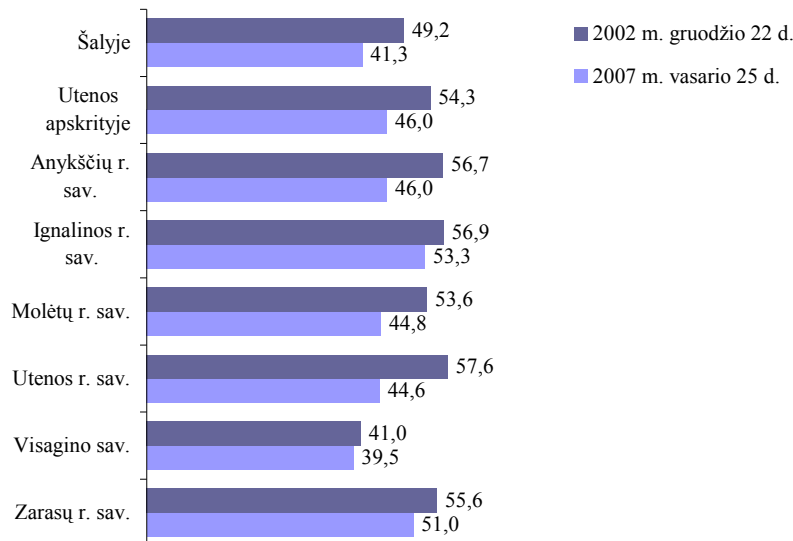
Savivaldybių tarybų rinkimų rezultatai

(Vyriausiosios rinkimų komisijos duomenys)

Utenos apskrityje rinkėjų aktyvumas savivaldybių tarybų rinkimuose 2007 m., palyginti su 2002 m., sumažėjo visose savivaldybėse, tačiau jis išliko didesnis nei vidutiniškai šalyje. Aktyviausi rinkdami 2007 m. savivaldybės tarybų narius buvo Ignalinos ir Zarasų rajonų savivaldybių gyventojai – rinkimuose dalyvavo daugiau nei pusė rinkimo teisę turinčių piliečių. Mažiausiai aktyvūs rinkdami savo valdžios atstovus buvo Visagino rinkėjai – 2007 m. savivaldybių tarybų rinkimuose jų dalyvavo 39,5 %. Kitose savivaldybėse rinkėjų aktyvumas viršijo šalies vidurkį (41,3 %).

Rinkėjų aktyvumas 2002 ir 2007 m. savivaldybių tarybų rinkimuose

Procentais

2007 m. Utenos apskrityje iš savivaldybių tarybose turimų 150 mandatų moterys gavo 28, arba 18,7 %, tai mažesnis rodiklis nei vidutiniškai šalyje (22,2 %). Moterų atstovavimu savivaldybių taryboje išsiskiria Visagino savivaldybė, kurioje moterys gavo 32 % mandatų. Tai vienas didesnių rodiklių šalyje. Ignalinos ir Zarasų rajonų savivaldybių tarybose, moterys gavo penktadalį mandatų, o kitose savivaldybių tarybose – tik 12–16 % mandatų.

2007 m. savivaldybių tarybų rinkimuose gautų mandatų skaičius pagal lytį

	Iš viso	Procentais	
		vyrų	moterys
Šalyje	1550	77,8	22,2
Utenos apskrityje	150	81,3	18,7
Anykščių r. sav.	25	84,0	16,0
Ignalinos r. sav.	25	80,0	20,0
Molėtų r. sav.	25	88,0	12,0
Utenos r. sav.	25	88,0	12,0
Visagino sav.	25	68,0	32,0
Zarasų r. sav.	25	80,0	20,0

2007 m. savivaldybių tarybų rinkimuose Utenos apskrityje daugiausia mandatų gavo Lietuvos socialdemokratų partija – 26 mandatus, arba 17 %, Tėvynės sąjunga (konservatoriai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, krikščioniškieji demokratai) ir Liberalų ir centro sąjunga – po 22 mandatus, arba po 15 %.

2007 m. rinkimuose Zarasų rajono savivaldybės taryboje daugiausia – 7 mandatus, arba 28 %, gavo Lietuvos socialdemokratų partija, o Utenos rajone 8, arba trečdalį, Anykščių rajone 6, arba ketvirtadalį – Tėvynės sąjunga (konservatoriai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, krikščioniškieji demokratai). Ryškią persvarą Visagino savivaldybės taryboje turi Liberalų ir centro sąjunga, kuriai priklauso 12 (48 %) mandatų. Ignalinos rajono savivaldybės taryboje 14 (56 %) mandatų gavo Lietuvos valstiečių liaudininkų ir krikščionių demokratų koalicija. Daugiausia – 9 mandatus, arba trečdalį, Molėtų rajono savivaldybės taryboje gavo Lietuvos krikščionys demokratai.

2007 m. savivaldybių tarybų rinkimuose gautų mandatų skaičius pagal partijas

	Utenos apskrityje	Anykščių r. sav.	Ignalinos r. sav.	Molėtų r. sav.	Utenos r. sav.	Visagino sav.	Zarasų r. sav.
Iš viso	150	25	25	25	25	25	25
Lietuvos socialdemokratų partija	26	4	4	3	6	2	7
Tėvynės sąjunga (konservatoriai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, krikščioniškieji demokratai)	22	6	2	3	8	–	3
Liberalų ir centro sąjunga	22	5	–	3	–	12	2
Partija „Tvarka ir teisingumas“ (liberalai demokratai)	16	2	3	–	2	5	4
Lietuvos krikščionys demokratai	15	2	–	9	3	–	1
Lietuvos valstiečių liaudininkų ir krikščionių demokratų koalicija	14	–	14	–	–	–	–
Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga	13	3	–	4	1	3	2
Darbo partija	11	2	1	2	2	–	4
Naujoji sąjunga (socialliberalai)	9	1	–	1	3	2	2
Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis	1	–	1	–	–	–	–
Lietuvos rusų sąjunga	1	–	–	–	–	1	–

Kultūra

Utenos apskritis – viena iš nedaugelio, kurioje pagrindinių kultūros įstaigų skaičius 2001–2007 m. išliko pakankamai stabilus. Visose savivaldybėse veikė bibliotekos, kultūros centrai, muziejų nebuvo tik Visagino mieste.

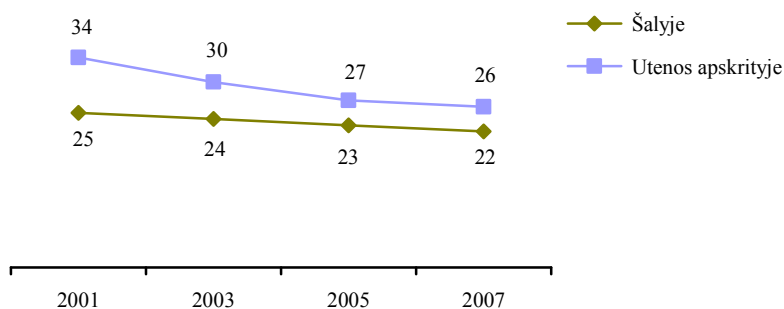
Kultūros įstaigų skaičius 2001–2007 m.

	Bibliotekos				Kultūros centrai ir jų filialai				Muziejai ir jų filialai			
	2001	2003	2005	2007	2001	2003	2005	2007	2001	2003	2005	2007
Šalyje	1449	1418	1396	1395	947	882	850	853	100	111	105	106
Utenos apskrityje	122	121	120	120	85	79	80	80	6	5	6	7
Anykščių r. sav.	23	22	22	22	19	15	15	15	1	1	1	1
Ignalinos r. sav.	23	23	23	23	20	19	19	19	1	1	1	1
Molėtų r. sav.	26	26	25	25	9	7	12	12	2	1	2	2
Utenos r. sav.	25	25	25	25	19	20	18	18	1	1	1	2
Visagino m. sav.	2	2	2	2	4	4	3	3	-	-	-	-
Zarasų r. sav.	23	23	23	23	14	14	13	13	1	1	1	1

2007 m., palyginti su 2001 m., Anykščių ir Molėtų rajonuose sumažėjo po vieną biblioteką. Skaitytojų, tenkančių 100 gyventojų, apskrityje 2007 m. buvo 15 % daugiau nei šalyje. Anykščių, Zarasų rajonuose 100 gyventojų teko 1,5 karto daugiau skaitytojų nei šalyje. Vienai apskrities bibliotekai 2007 m. teko vidutiniškai 375 skaitytojai.

Bibliotekų skaitytojų skaičius 2001–2007 m.

Skaitytojų skaičius, tenkantis 100 gyventojų

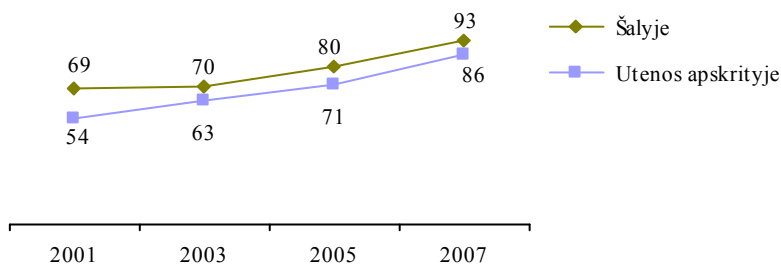

Vienas skaitytojas savivaldybių viešosiose bibliotekose 2007 m. vidutiniškai apsilankė 19 kartų. Utenos ir Klaipėdos apskričių skaitytojai bibliotekose lankėsi daugiausia kartų. Kompiuteriais aprūpinta 70 % apskrities bibliotekų (šalyje – 53 %). Geriau kompiuteriais buvo aprūpintos tik Klaipėdos (77 %) apskrities bibliotekos. 2007 m. 100 Utenos apskrities gyventojų teko 844 bibliotekų fondo dokumentai (šalyje – 840), tik Vilniaus apskrityje 100 gyventojų teko daugiau (1224) bibliotekų fondo dokumentų.

Utenos apskrityje 2007 m. buvo 7 muziejai, kuriuose per metus apsilankė 149 tūkst. lankytojų. Muziejų lankytojų skaičius nuo 2001 m. iki 2007 m. išaugo 33 %. A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinį muziejų Anykščiuose 2007 m. aplankė 95 tūkst. lankytojų, tai sudarė daugiau negu pusę visų apskrities muziejų lankytojų.

Muziejų lankytojai 2001–2007 m.

Apsilankymų skaičius, tenkantis 100 gyventojų

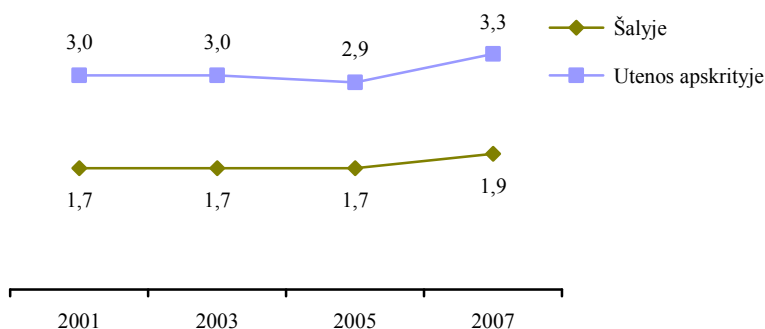

Palyginti su 2001 m., Utenos apskrityje 100 gyventojų tenkančių apsilankymų muziejuose skaičius išaugo 37 % (šalyje – 25 %).

Meno mėgėjų kolektyvų skaičius, palyginti su 2001 m., nepakito, o dalyvių skaičius juose padidėjo 7 %. Molėtų rajono savivaldybėje 2001–2007 m. meno mėgėjų kolektyvų skaičius išaugo daugiau negu 25 %, dalyvių skaičius meno mėgėjų kolektyvuose padidėjo dvigubai.

Kultūros centrų meno kolektyvų dalyviai 2001–2007 m.

Meno mėgėjų kolektyvų dalyvių skaičius, tenkantis 100 gyventojų

Utenos apskrityje meno mėgėjų kolektyvų dalyvių skaičius, tenkantis 100 gyventojų, yra didžiausias iš visų apskričių ir 1,7 karto lenkia šalies vidurkį.

2007 m. apskrityje buvo 4 kino salės, kuriose apsilankė 12 tūkst. kino žiūrovų. Žiūrovų skaičius 2001–2007 m. sumažėjo trečdaliu (2001 m. – 18 tūkst., 2007 m. – 12 tūkst.).

2007 m. 100 apskrities gyventojų teko 7 kino žiūrovų apsilankymai. Žiūrovų apsilankymų skaičius, tenkantis 100 apskrities gyventojų, palyginti su 2001 m. sumažėjo 30 % ir už šalies vidurkį buvo mažesnis 14 kartų.

Kino žiūrovai 2001–2007 m.

Apsilankymų skaičius, tenkantis 100 gyventojų

